



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 167. Si quis sciat in agro esse thesaurum vel venam auream, an licitè
emat agrum communi pretio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

imperfectam emeris, jam factus es ejus dominus, & quod ei accrescit, tibi cedit, utpote domino, unde pretio sic constituto standum est, licet postea tempore traditionis res multò pluris vel minoris valeret, quia utrimque par fuit periculum lucrandi & perdendi, ita cum communi etiam Spor. n. 32. Potestque videri etiam Castrop. d. 5. p. 13. Item dicta n. 689.

Q. 166. Quantum pretium liceat accipere pro 944
 re rara & peregrina. R. Sot. Med. Led. Salon. Valent. Sa, P. Nav. Baun. & alii cum Spor. t. 6. c. 5. n. 25. dicunt venditorem licitè accipere, quantum potest, quia talia nec legitimum nec vulgare pretium habent, cum enim necessaria non sint usibus humanis, non veniunt in commercium aut taxationem communem, ergo venditor non videtur teneri ea à se abalienare, nisi persolvatur, quod petit, & ita apud Japones pro vilissima re sæpe accipitur pretium magnum. Econtra Cajet. Nav. Mol. Rebell. Less. Salas, Castrop. d. 5. p. 3. Luzo d. 26. n. 47. Burgh. cent. 2. cas. 58. & alii putant non posse accipi nisi pretium, quod prudentis arbitrio spectatis circumstantiis justum censetur, quia in ejusmodi rebus pretium illud censetur justum, quod communiter justum æstimatur, & quod rationabiliter commensuratur valori. Utraque sententia est probabilis, spectatâ tamen ratione videtur secunda esse probabilior.

Q. 167. Si quis sciat in agro esse thesaurum vel 942
 venam auream, an licitè emat agrum communi pretio. R. Utrumque absolute negant Vasq. Turr. & alii cum Dian. p. 9. t. 5. R. 17. Rationem dant 1. quia non est æqualitas inter pretium & rem emptam. 2. Quia alioquin etiam posses ignare

rustico dare vile pretium pro pretiosa gemma, quam invenisset & cuius pretium non nosset. Quia dolus, qui videtur hic intervenire, nemini favere debet. 4. Quia hoc ipso, quod quis invenit thesaurum in fundo alieno, media pars debetur domino fundi, secundum dicta n. 106. Et contra affirmant de thesauro *S. Thom.* aliique multi cum *Bonac.* de Restitut. d. 1. q. 3. p. 6. n. 7. *Lugo* d. 6. n. 128. *Burgh.* cent. 3. cas. 72., nam hoc ipsum innuit *Christus* rectè factum esse *Matth.* 13.; deinde fundus non emitur ratione rei latentis, sed ratione superficiei; denique quia juxta communem hominum æstimationem illud est justum pretium talis fundi, ergo emens illo pretio plus non peccat, quàm emens fascem herbarum. sciens unam ibi esse pretiosam & sibi velle de utilem. Idem dicunt *Lugo, Bonac. & Spor.* n. 72 de illo, qui emeret rem mobilem, v. g. piscem, in quo reperiret gemmam, aut saccum lanæ hosti ereptum, in quo lateret pecunia, quamdiu enim vendens non sciebat ibi esse gemmam aut pecuniam, non acquirebat illius dominium, & si à quocunque ibi inventa fuisset, media ex parte fuisset inventoris, & media illius, cuius tum erat piscis vel saccus. Circa venam auri vel aliud minerale in agro, *Turr.* & alii dicunt non licitè emi communi pretio, quia censetur pars vel saltem fructus agri, ergo in emptione debet haberi illius ratio: Econtra *Less.* *Bonac.* & alii cum *Spor.* n. 70. dicunt non esse habendam illorum rationem, quod certum videtur in praxi, si emens nesciverit, & bonâ fide emerit, quia nunquam cogetur hoc compensare: Ratio autem universalis est, tum quia in ven-

venditione attenditur solus valor & pretium ,
 quo res valet in ordine ad communem usum &
 in communi æstimatione hominum, non autem
 in ordine ad peculiarem circumstantiam , quam
 emptor non tenetur manifestare; tum etiam ,
 quia si talis vena est pars agri, uti probat Lugo n.
 107., ergo cum voluerit vendere totum agrum,
 voluit etiam vendere venam, & quamvis etiam
 dicatur esse fructus agri, tamen pretio æstimati
 non solet, nisi communiter cognoscatur saltem
 à venditore, alioquin habet se, atque si ibi non
 esset; tum denique quia probabilis est sententia,
 quòd tales venæ sint primò occupantis, uti cum
 Bonac. n. 12. docent velut probabile Less. Fill. &
 alii, licet oppositum insinuaverim tanquam pro-
 babilius n. 110. Ad 1. rationem in oppositum
 N. deesse æqualitatem, thesaurus enim vel vena
 ignorata non auget pretium in communi æsti-
 matione hominum. Ad 2. N. conseq., quia vile
 pretium non est pretium gemmæ secundum
 communem æstimationem hominum. Ad 3:
 N. hic esse dolum, utitur enim jure suo, nec tene-
 tur indicare, quòd thesaurus vel vena sit in agro.
 Ad 4: Leges videntur loqui in casu, quo inveni-
 ens apprehendit thesaurum, volens facere suum,
 quando alter adhuc est dominus fundi, posset
 enim relinquere in agro, quo casu domino nihil
 obveniret; si autem emerit agrum, jam est domi-
 nus fundi, ergo ei debetur etiam altera medietas.

Q. 168. *Quandonam ob lucrum cessans vel alios* 943
titulos licitum sit pluris vendere ad creditum. R. S. 1.
 Licitum est absque alio titulo vendere pluris ad
 creditum, dummodo fiat intra fines justii pretii,
 uti rectè Mendo in stat. d. 6. n. 43., quia nunquam